

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/214/2017
Identifikačné číslo spisu: 3714203820
Dátum vydania rozhodnutia: 10.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3714203820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne REALITY-X24CZ, s.r.o., so sídlom v Uherskom Brode, Nám. 1. máje č. 1605, Česká republika, IČO: 29213754, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Potočná č. 650/135B, IČO: 36857882, proti žalovanému Mestu Púchov, so sídlom v Púchove, Štefánikova č. 821/21, IČO: 00317748, zastúpenému spoločnosťou JUDr. ANTON ŠKOLEK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bytči, Treskoňova č. 816/1, IČO: 47253223, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4 C 108/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. apríla 2017 sp. zn. 6 Co 411/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalované Mesto Púchov má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby žalovanému bola uložená povinnosť nahradiť škodu, ktorú spôsobil nesprávnym úradným postupom v konaní o dani z nehnuteľností za rok 2004 a 2005 jej právnenému predchodcovi. Išlo o vyrubenie dane vo výške 1 604,32 € a 9 061,67 €.

2. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 14. apríla 2016 č.k. 4 C 108/2014-141 zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania v zmysle § 110 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ktoré odôvodňovala prebiehajúcimi rokovaniami medzi stranami sporu za účelom jeho mimosúdneho vyriešenia. Súd prvej inštancie takto rozhodol s odôvodnením, že predmetný návrh nemá zákonom určené náležitosti, lebo ho nepodali obe strany sporu.

3. Rozsudkom zo 14. apríla 2016 č.k. 4 C 108/2014-142 Okresný súd Považská Bystrica žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že žalobkyňa v danom prípade neopodstatnene uplatnila nárok na náhradu škody z dôvodu postupu pri vyrubení dane z nehnuteľností za rok 2004, lebo žalovaný podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (zákona účinného v čase údajného nesprávneho úradného postupu) nenesie zodpovednosť v zmysle tohto zákona. Posudzujúc žalobou uplatnený nárok podľa ustanovení

Občianskeho zákonníka dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobou bolo uplatnené premlčané právo na náhradu škody, lebo trojročná premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá začala plynúť 30. decembra 2004, uplynula 30. decembra 2007. Keďže žaloba bola podaná 10. apríla 2014 a žalované mesto vzneslo námietku premlčania, nebolo možné žalobe vyhovieť. Žalobou uplatnený nárok na náhradu škody za rok 2005 posudzoval súd prvej inštancie podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Konštatoval, že právny predchodca žalobkyne sa najneskôr 7. júna 2006 dozvedel o škode, nasledujúci deň mu začala plynúť trojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 19 ods. 1 uvedeného zákona, ktorá uplynula 8. júna 2009; nárok bol uplatnený na súde 10. apríla 2014, teda po uplynutí premlčacej doby.

4. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. apríla 2017 sp. zn. 6 Co 411/2016 napadnutý rozsudok potvrdil. V odôvodnení poukázal na ustanovenie § 470 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vysvetlil dôvody, so zreteľom na ktoré vzal pri posudzovaní opodstatnenosti odvolania na zreteľ právnu úpravu účinnú do 30. júna 2016. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie aplikoval na správne zistený skutkový stav náležitú hmotnoprávnu úpravu. Stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolací súd poukázal na § 387 ods. 2 CSP a doplnil, že i keď bola žaloba podaná s odôvodnením, že žalované mesto sa dopustilo nesprávneho úradného postupu, z hľadiska obsahového je zrejmé, že škoda mala byť spôsobená nesprávnym rozhodnutím (vydaním nesprávnych platobných výmerov). Súd prvej inštancie v danom prípade správne určil začiatok a priebeh plynutia premlčacích dôb, dôvodne vzal na zreteľ žalovaným vznesené námietku premlčania a dospel k správnej závere, že žalobou bolo uplatnené premlčané právo. So zreteľom na to dospel k záveru o neopodstatnenosti odvolania, pokiaľ sa ním vytýkalo nesprávne právne posúdenie veci.

4.1. Odvolací súd považoval za neopodstatnenú aj odvoláciu námietku žalobkyne, v zmysle ktorej jej bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že o jej návrhu na prerušenie konania rozhodol súd prvej inštancie súčasne s rozhodnutím vo veci samej. V súvislosti s tým odvolací súd uviedol, že prerušenie konania podľa § 110 O.s.p. z dôvodu prebiehajúcich rokovaní medzi stranami za účelom mimosúdneho vyriešenia sporu, ktoré žalobkyňa navrhla tri dni pred pojednávaním uskutočneným 14. apríla 2016, nespĺňalo zákonné predpoklady v zmysle tohto ustanovenia, lebo ho nepodali obe strany. Žalobkyňou namietaný postup súdu prvej inštancie bol preto správny, vychádzajúci z požiadavky rýchlej a účinnej ochrany práv.

4.2. V závere odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobkyňa navyše nie je v danej veci ani aktívne legitimovaná, lebo svoje práva odvodzuje od právneho predchodcu, ktorý jej v rozpore so zákonom (§ 524 Občianskeho zákonníka) postúpil „pohľadávky“ z verejnoprávneho vzťahu. Navyše, v civilnom sporovom konaní súd nemôže posudzovať vecnú správnosť rozhodnutí vydaných v administratívnom konaní.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP. Podľa jej presvedčenia jej nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Aj v dovolaní poukázala na to, že súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí jej návrhu na prerušenie konania v zmysle § 110 veta prvá O.s.p. v ten istý deň, ako vo veci samej. Išlo o procesný postup nesprávny, znemožňujúci žalobkyňu, aby sa (ešte pred rozhodnutím vo veci samej) podaním odvolania domáhala posúdenia správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania v opravnom (odvolacom) konaní. Žiadala preto zrušiť tak rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

6. Žalované mesto v dovolacom konaní uviedlo, že žalobkyňu opisovaným postupom súdu nebola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení, preto prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodzovať z § 420 písm. f/ CSP. Dodalo, že žalobkyňa nebola v danom spore aktívne legitimovaná z dôvodu, ktorý vysvetlil už odvolací súd, a žalobou uplatnila premlčané právo. Ž týchto dôvodov navrhlo dovolanie zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení,

že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady známosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 O.s.p., dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

12. V danom prípade žalobkyňa namieta správnosť postupu súdu prvej inštancie za právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016. Otázkou, či k ňou namietanej procesnej vade došlo a aké to malo (mohlo mať) dôsledky z hľadiska prípustnosti dovolania, bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení O.s.p.

12.1. V zmysle § 110 veta prvá O.s.p. platilo, že súd konanie preruší (mediálnym) vtedy, ak to účastníci zhodne navrhnú a ak sa prerušenie konania neprieči účelu konania.

12.2. Účelom ustanovenia § 110 veta prvá O.s.p. bolo umožniť stranám sporu, aby svoje sporné vzťahy usporiadali mimosúdne, a to vtedy, keď to zhodne navrhli. Ďalšou podmienkou, ktorá musela byť splnená v prípade návrhu na prerušenie konania v zmysle uvedeného ustanovenia, bolo, že sa prerušenie nepriečilo účelu konania; posúdenie tejto okolnosti bolo na súde, ktorý posudzoval opodstatnenosť

návrhu na prerušenie konania. Proti uzneseniu o návrhu na prerušenie konania bolo prípustné odvolanie, lebo nešlo o rozhodnutie, ktorým sa upravuje vedenie konania.

13. Opodstatnenosť námietky žalobkyne, že postupom súdu, v rámci ktorého bolo v ten istý deň rozhodnuté o zamietnutí jej návrhu na prerušenie konania (proti ktorému nemala reálnu možnosť podať odvolanie) a tiež vo veci samej, bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý súdny proces, posudzoval dovolací súd z materiálneho hľadiska. Mal na zreteli, že právo na spravodlivý súdny proces sa týka konania súdov chápaného ako celok (toto právo je „výsledkové“). Z toho vyplýva, že pri skúmaní, či (ne)došlo k zásahu do tohto práva, treba mať na zreteli proces ako celok (III. ÚS 33/04 , IV. ÚS 163/05 , II. ÚS 307/06 , II. ÚS 155/08). Určujúci z tohto hľadiska nie je jednotlivý úkon súdu alebo niektorá časť súdneho konania (ako celku); kľúčový význam má jeho výsledok. V súvislosti s tým najvyšší súd pripomína svoj záver vyjadrený už v judikáte R 13/1993, v zmysle ktorého „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená, v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“. Tento záver je po 1. júli 2016 plne opodstatnený vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. f/ CSP (porovnaj napríklad 3 Cdo 84/2017 a 3 Cdo 120/2017).

14. Pri posudzovaní opodstatnenosti dovolacej argumentácie žalobkyne prihliadal najvyšší súd na to, že v danom prípade návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 110 veta prvá O.s.p. nepodalí obe strany. Podala ho len žalobkyňa po tom, ako bol zamietnutý jej predchádzajúci návrh na prerušenie konania (išlo o návrh podaný v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalované mesto na pojednávaní pred súdom prvej inštancie 14. apríla 2016 nepoprelo, že medzi stranami prebehajú mimosúdne rokovania, s návrhom žalobkyne na prerušenie konania ale jednoznačne nesúhlasilo. Navyše, žalobkyňa využila svoje právo a správnosť procesného postupu súdu prvej inštancie podrobila kritike v odvolaní, v ktorom tvrdila odňatie jej možnosti realizovať procesné oprávnenia účastníka konania (R 13/1993). Odvolací súd pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalobkyne o odňatí jej procesných oprávnení postupom súdu prvej inštancie akcentoval, že návrh na prerušenie konania v zmysle § 110 veta prvá O.s.p. nepodalí obe procesné strany a vyhovie toľmu návrhu by sa priečilo požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv.

15. S prihliadnutím na tieto individuálne okolnosti danej veci dospel najvyšší súd k záveru, že v konaní nedošlo k nesprávosti v procesnom postupe súdov (až) takej intenzity a procesných dôsledkov, ktorá by mala znaky relevantné podľa § 420 písm. f/ CSP a zakladala prípustnosť dovolania žalobkyne podľa tohto ustanovenia.

16. Najvyšší súd procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.